

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринка ч. 10, II. пош.
Конто нум. міади 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рухомців не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в грош 450 зол.
За границями:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лелі, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Речник „зорганізова- ного терору“.

Львів, 25, червня 1927.

На польські народові кола нахо-
дить помітна паніка. Звідки вона
береться? Вона росте рівнорядно
зі зростаючим у Польщі комуні-
змом. Так пояснює це найавторитет-
ніший представник польського во-
юючого націоналізму і теоретик
фізіологічного шовінізму Станіслав
Габський. Ось дня 19. ц. м. від-
бувся у Львові зїзд окружної ради
„Зв'язку Людово-Народового“, на
якому цей грабар українського
шкільництва з часів свого міністру-
вання виголосив велику промову
про засоби оборони перед більшо-
чизмом.

Ст. Габський твердить у цій про-
мові (гл. Слово Польське з 23. VI.
ц. р.), що від травневого перево-
ту сильно зростає в Польщі комуні-
зм. Доказом на це між іншим
вибори до варшавської міської ра-
ди, де комуністи зібрали аж поверх
60 тисяч голосів. Колись, тобто
за часів правління хієноп'яста —
твердить він — це було б неможли-
ве, а тепер „партія комуністів є в
Польщі рівночисельною як народовий
табор“. І при варшавських виборах
булиб комуністи напевно зібрали
понад 100 тисяч голосів, якщо їх
лісти не уневажнилиб. Якби причи-
ни такого зросту? Герольд воюючо-
го польського націоналізму подає
за найважливішу причину те, що за
правління хієноп'яста було в Поль-
щі „пошанування законів“, не
зважаючи на страшний економічну
ситуацію і тому не було так бо-
гато комуністів, а по травневому
перевороті всякі підстави „за-
конності і патріотизму розбиті“ і
тому комуністи стали
сильними, як ніколи досі. Стали
сильними нарівні з народовим
табором, не зважаючи на те, що ни-
ні, на думку Габського, „госпо-
дарська ситуація Польщі є раєм
у порівнянні з давнюю“. Причина,
як бачимо, блаженська тай навиєн-
ка доволі, як на Ст. Габського.
Та йому не залежить на тому, щоби
подавати вірні причини зросту ко-
мунізму, для нього найважливіше те,
щоби посіяти паніку серед
народового табору перед
маревом соціальної
революції, що повисло над
Польщею, і тим самим сконсоліду-
вати його для боротьби не тільки
з комунізмом, але й з національ-
ним меншостями. Бо треба знати,
що й національні рухи серед укра-
їнців і білорусів враховує Габ-
ський теж до білясу комуністич-
ного зросту в Польщі. Робить він
це дуже просто, як пристало пере-
вовому ендекові.

Треба пам'ятати — каже він — що
ідея війни комунізму в Польщі, рух біло-
русів і український — все те реферати,
введені III. інтернаціоналом, інструкції яко-
го кажуть нирально про обов'язок ведення
комуністами національної пропаганди серед
меншостей.

Професор Ст. Габський, видно,
не визнається докладно в інструк-
ціях III. інтернаціоналу і не хоче
знати, що ті, про які він говорить —
відносяться виключно до мало-
культурних народів, передовсім Азії
та Африки, а не Європи. Та й так-
тика комуністів тому професорові
в таких справах, видно, не дуже то

відома. Але це не важне! Далеко
важливіше те, що він говорить про
матеріал для революції. Отже ма-
теріал для революції „накопичу-
вався в Польщі від семи літ —
а травень минулого року відкрив
йому лише верота“. В б. конгресів
податний для революції ґрунт
є давно, бо „там призвали до того,
що кожна влада є ворогом“. Най-
більше податними до революції
в Польщі взагалі є малоземельні
селяни.

„Перед війною — каже Габський —
малоземельні в числі півмільйона (чи не
вдесятеро більше? — Ред.) заробляли на
сезонній еміграції: нині її вже нема.
Тому то на селі існує фермент і з дня на
день змагається, особливо у Сх. „Мало-
польщі“, де є найбільше розділення землі
(та це не перешкаджає тому ж Габському
і його цілій хієно-п'ястівській кліці спро-
ваджувати до неї кольтоністів-мазурів
і військових осадників, мабуть для змен-
шення соціального ферменту серед місце-
вого населення! — Ред.). Побіч поль-
ського селянина існує тут „руський“ се-
лянин, якого пхає до революції націона-
лістична агітація. Це витворює тут таку
саму комуністичну небезпеку, яка вияви-
лася у Варшаві. І тому то, не зважа-
ючи на все, може в нас прийти
хвиля революції, яка змете
нас, а з уваги на те нашим найбільшим
зададанням є постійна і безперервна бо-
ротьба з комунізмом“.

Якже собі конкретно представляє
Габський ту боротьбу? Це без
сумніву для нас найцікавіше. Вва-
жаючи комунізм найбільшим зло-
чином супроти народу, держави
і підстав цивілізації, далі прийма-
ючи на увагу, що робота комуні-
стів ведеться під усякими можли-
вими покришками, рекомендує цей
чоловий виразник ендеїї ні більше
ні менше, а „зорганізований
терор проти всього, що
підважує польську цивілі-
зацію“. А що під своє широке
поняття комунізму підтягає Габ-
ський і український національний
рух, то ясно, що той „зорганізова-
ний терор“ мусить бути звернений
і проти українців. Бож по думці
автора цього найновішого винаходу
ендеків на соціальну нужду, на без-
робіття та безземелля, які підготов-
ляють податний ґрунт під револю-
цію, нема видно іншої ради „як
відрух кільканацяті, чи
кількадесяти людей в кож-
ній місцевості“.

Проект цей, як бачимо, цілком
простий і рівночасно ядерно роз-
роблений аж до подробиць. В кож-
ній місцевості повстане ендецька
бойка, що під покришкою бороть-
би з комунізмом буде громити і ви-
конувати акти терору на україн-
ському населенні. Очевидно, що
безпосередня організація боївок
булаб може за ризикованою, а самі
бойки ендецьких терористів булиб
може занадто визнаючими і про-
вокуючими саму державу, бож силою
фактів і своєї діяльності постави-
либ вони себе в колізію з обяза-
вующим законодавством і правопо-
рядком у державі. Але й на те ви-
найшов Габський просту раду.
Терористичні бойки мусілиб мати
прихильну для себе і своїх вчинків
польську опінію, отже й моральну
підтримку польської суспільності,
а тому поручає він всюди „органі-
зувати в політичних осередках силь-
ну (тобто) опінію народову“, яка
очевидно все зуміє терористичні
акти ендецьких хуліганів оправдати.

Шкода, що так яскраво і так рі-
шуче підкреслював Габський на
початку своєї промови велике по-
чуття правопорядку і законності,
що нібито панувало і панує непо-
дібно в серцях ендеїї, та нап'ятував
недостачу такого почуття у тепе-
рішніх правителів Польщі. Своє
правдиве розуміння законності ви-
явив він наглядно в рекомендації
фізичного і морального терору, при-
норовлюваного його партійцями до
інакше думаючих політичних про-
тивників. Забув бідняга, що на те-
рор може бути його ж аргументами
умотивована й аналогічна відповідь
тероризованих.

Ендецький лідер не забуває при-
гадати своїм партійним товаришам
і того, що саме вони в першій мірі
покликані боронити Польщу перед
революцією та комунізмом з тої
простої причини, що „Польщу здо-
були не ті, які говорили: „мала,
але незалежна“, але ті, що пропо-
вували: „велика, хочби менше не-
залежна“, тобто ендеки. І тому во-
ни мусять взяти ініціативу в теро-
рі та в асиміляції „кресів“. Наша
суспільність повинна глибоко приза-
думатися над тими новими боеви-
ми кличами польських ендеків і са-
мозрозуміло підготувати та наста-
вити себе на самооборону.

Американське Льокарно.

Справа „вічного мира“ між Злуче-
ними Державами і Францією.

Оскільки справа завороту воен-
них довгів, затягнених Францією у
Злучених Держав, не стратила
нічого зі своєї гостроти, остільки
в ділянці менше практичний, а саме
в ділянці мирових змагань між ти-
ми державами, зайшов факт, що
заслужує на увагу хочби з того
погляду, що у своїй послідовності
він може довести до глибших змін
і в загально-світовій політичній
кон'юктурі.

На початку цього місяця, з при-
воду 10-літніх роковин приступ-
лення Злучених Держав до воен-
ної коаліції по стороні антанті,
міністр закордонних справ Франції
Бріан звернувся з прилюдним апе-
лом до американського народу, в
якому піддав думку проголошення
„вічного мира“ між тими обома
державами. Франція, мовляв, ніколи
не воювала зі Злученими Держав-
ами, в боротьбі за незалежність
американського народу відіграла
навіть почесну роль, інтереси обох
держав на протязі століть не вхо-
дили собі ніколи в дорогу і, що
більше, також у будучину роз-
вій обопільних взаємин між обома
народами повинен йти в напрямі
якнайтіснішого зближення. Отже
між Злученими Державами і Фран-
цією приготований безперечно ґрунт
під будову тривалого мира.

Як можна було передбачити, ві-
дозву Бріана прийняла з живою
симпатією не тільки американська
преса, але й американська прилюд-
на опінія. Всеж такі виніми обо-
пільних сердечностей уважали за-
гально за звичайну собі маніфе-
стацію почувань, яка до нічого не
обов'язує, а не за акт політичної
натурі. Однак вже в дуже ко-
роткому часі виявилось, що заява
Бріана й американська відповідь
на неї мають далеко глибше, су-
то політичне значіння.

А саме часописи принесли вістку,

що 2. ц. м. Бріан звернувся до
американського амбасадора в Па-
рижі Мірона Герріка вже з офі-
ційним пропозиціям у справі
„вічного мира“ між обома тими
державами — по думці своєї ві-
дози, опублікованої кілька днів
передтим. У відповідь на це, як
повідомляє „Temps“, вашингтон-
ський уряд уповажив посла Гер-
ріка розпочати формальні перего-
вори в цій справі.

Основою пропонованого миро-
вого договору між Францією і Злу-
ченими Державами має бути виєлі-
мування раз на все війни як за-
собу в полагоді можливих конфлік-
тів між згаданими державами. Війна
малаб бути проголошена проступ-
ком і її традиційна роль, як *ultima
ratio* в міжнародних спорах, булаб
скінчена. Війна як така булаб ви-
ключена між Францією і Злученими
Державами по всі часи.

Розуміється, що договір у цій
преважній справі мусить передбачу-
вати роземні суди у всіх тих спорах,
що могли би зродитися між обома
контрагентами в будучині. Таким
чином порозуміння в цій справі
буде на думку його американських
прихильників основою для значно
ширшої мирової конструкції, а саме
воно буде поглибленням тих прин-
ципів, що їх зафіксовано в Льокар-
ні, і перенесенням їх на американ-
ський ґрунт. Бо, кажуть ініціатори
цього договору, прокламація „віч-
ного мира“ між Францією і Злуче-
ними Державами мусить спричини-
ти глибокі зміни в загально-світо-
вій політиці, зміни, що пособлять
муть у своїм остаточним ефекті
скріпленню загального мира.

На тому шляху будуть очевидно
й немалі труднощі. На всякий випа-
док почин Бріана, прийнятий незви-
чайно прихильно в шлій Америці,
може увінчатися вже небажком по-
важними успіхами. А саме в ниніш-
ній добі, коли мирові зусилля Ліг
Націй не приносять сливе ніяких
результатів, навіть частинна пацифі-
кація мала би неабияке значіння.
Нове Льокарно, що звязало би з
собою два великі народи на обох
континентах, мусілоб мати благо-
датний вплив і на інші народи
земської кулі. І в тім його най-
більша вага.

Практичне шкільництво.

3. Теорія і практика.

Середні школи з практичними курсами
заведені аж по цілій Канаді й Злучених
Держав. Підстава науки в цих школах
або „загальна едукція“ є у всіх одна-
кова. Це предмет загального освіта-
ння, які входять у програму всіх середніх
шкіл. Розуміється, одні науки середніх
шкіл Канади й Америки різниться основно
від європейського. Дитини не обтяжують
занадто умовою працею, їм дається два
повних дні відпочинку в тиждєві, суботу
й неділю. Навіть без примусового хо-
дження на екзорти, бо релігій в Канаді й
Америці є особистою справою кожної
людини. Практичні курси, які творять про-
граму частину викладів, не є у всіх
школах однакові. В міських середніх
школах переважають практичні курси, які
підготовляють до фахів у місті. Курси
стодлярські, ковальські, електро-монтерські,
авто-механічні, банкові, торговельні, курси
шиття, варення та інші. Середні школи в
малих містечках, або на фармах, мають
як головний, практичний, предмет всяку
галузь сільського господарства, ріль-
ництва.

Розуміється, коли говоримо про науку агрономії в селянській школі, то не розуміємо під цим тільки науку ботаніки, фізики, математики, чи інших теоретичних предметів, але дійсно, практичну науку про все, що відноситься до корисного провадження господарства. І тут беруть американці під увагу спеціальні галузі різниці, які підходять до тої околиці, в якій школа нахилилась.

Не можна закладувати одної галузі науки на користь іншої. Кожна людина потребує двох родів едукації: практичної та загально-освітньої. Одна прищеплює йому до життя, а друга допоможе йому пригноблятися до модерного життя. Американці зовсім слушно твердять, що чим більше освічений робітник, тим краща буде його праця, тим краще розвинеться поступу індустрії, чи різниці, і тим вища буде устрій в своє власне життя. Рівночасно, через модерний, практичний спосіб виховання не буде населення поділене по нерівній пропорції, але всі будуть мати заняття відповідне до вродоби й потреби. Середні школи не є підготовчими інституціями для університетів. Їх головною задачею є — підготування молодого покоління до справжнього життя, у всіх ділянках.

Приблизно одну четверту частину часу, призначеного на лекції, забирають практичні предмети, чи то у варстатах, лабораторіях, чи на експериментальних полях. Цей час зовсім вистарчає, щоб дати молодій людині достаточне практичне підготування у вибраній діяльності. Рівночасно збуджується в ній почуття відповідальності, підприємливості і потреби дбати самому про себе. Збудження вродженої ініціативи, підприємливості, а не приспівання її невідповідними методами навчання.

Європейська метода виховання зовсім не звертала уваги на підготування дитини до життя. Американці, покинувши середню школу, є вже незалежною людиною, здатною удержати себе самою. Європейці виходять зі школи безграмотні, ситі чужого загадка. Американці, коли бажає продати свої студії, лунуть самотньо працювати на життя з наукою. Європейці далі остає тигарем родини. Все це результат шкільного виховання.

Дітей треба вчити практичних річей, але не в дістантський спосіб, тільки зовсім так, як це в дійсному житті робиться. Дитина має знати яку гроша тоді, коли вона його заробить в той сам спосіб, як це старші заробляють.

Школи обов'язують своїх учнів писати листи з прями, якими вони займаються літом. Чи працюють на фермі, яку роботу споняють, чи працюють в якомусь підприємстві, чи інтересуються. Коли хтось нічим не займається, то в найближчому році школа старатись звернути його увагу на якийсь практичний заняття, яке він міг би

використовувати в свій вільний час. Бо — це тільки в Європі прийнято, що навісний час загальною літкоювання. Літні ферії для американських школярів не найкраще поле до попусу у праці і знаменита нагода придбати собі гріш.

4. Нова й стара система.

Мусимо звернути головну свою увагу на вишколення тих 93 прц. населення, яке остає поза „освітньою“, і то вишколення відповідне до їх заняття. Теперішня середня школа а також учит. семінарії зовсім не промовляють ні до якого селянина, ні до робітника, бо вона ігнорує його найближчі особисті інтереси. Коли ми вимагаємо підатимки маси, то мусимо пригноблятися до її бажань. Американці не радо засновують осібні нижчі різниці школи, бо вони бояться, щоб це не причинилося до „схлопіння“ американського фермера. Вони хочуть, щоб кожний фермер мав побіч своєї фахової освіти і загальну, яка ставилаб його паріані з мешканцями міста. Таку загальну і загально-фахову освіту можуть дати тільки відповідні середні школи. Колиб завелось тільки спеціальні школи, то мимоволі утруднювалось би цей натуральний перехід одиниць з одної верстви населення другої, в такий перехід незвичайно користний і для одиниць і для загалу. Це булаб велика втрата для суспільності, бо колиб, приміром, фермерська дитина, що має незвичайний нахил до медицини, була пригноблена студіювати різництво, або дитина ремісника, що має здібності агрономічні, була змушена вчитися в ремісничій школі. Таким ненормальним можливостям запобігає система середньої школи з практичними курсами. Дитина може йти за своїм природним нахилом, і або остати при різниці, чи ремеслі, або йти далі на медицину, чи право.

Донедавна ще бачили ми, як середня школа зовсім не звертала найменшої уваги ні на розвиток різниці, ні індустрії, а учителі мали тільки одну мету: навчити своїх учнів на „панів“, без огляду на природну схильність дитини.

Д.р Кисілевський (Канада.)

Вибірний рух.

Зловживання у Львівщині.

В цих днях переводиться майже у всіх повітах Східної Галичини вибори до громадських рад. Вістки, які одержуємо з поодиноких громад, вказують, що й ці вибори нічим не різняться від відомих уже в історії „галицьких виборів“. Що більше — при цих виборах приходить нам стрітатись з такими безсорокними надухиттями і протизаконностями, що побічних не було навіть у часі зловжывах баденських виборів. Ми вже згадували про вибори, переведені в селі Гряді, де наказний комісар самовільно змінив останнього дня перед виборами виборчу лісту. А нині перед нами звідомлення

з села Маторем, львівського повіту, про бурливі вибори, які там переводились 19-го і 20-го червня. В українській громаді наказний комісар і малий гурток його прибічників переніс вибори зовсім після своїх забаганок. Наказний комісар ще на кілька днів перед виборами ходив по селі і роздавав листи кандидатів на радних і при допомозі різних погроз вимушував від людей повноважності. Таким чином вибори переводились в більшість при допомозі повноважностей і так само голосовано також в четвертій виборчій колі, чого закон не допускає. А двірський економ роздавав двірській службі картки до голосування і грозна видаленням зі служби, якщо слуги голосували не на ці картки. Ці всі надужиття викликали таке негодування в громаді, що вибори зійшлися громадою перед виборчим льокалем і голосно протестували проти такого переведення виборів. Комісар мусів наслідком цього вибори перервати і швидко по прихоті поліції міг їх перевести даліше. Обурення в громаді величезне, бо громада Маторема, в двох-третях українське село, перевела до громадської ради на 16 радних усього 3 українців. Це є класичний зразок, як переводяться тепер у нас вибори до громадських рад. Проти цих виборів протестують у селі не тільки українці, але й усі чесніші поляки, бо й вони бачать, що зломано закон у нечуваній спосіб.

Жіноче віче в Тернополі.

Дня 18. червня відбулося в Тернополі жіноче віче в справі виборів до міської ради. Віче скликав місцевий Український Вибірний Комітет. Зборам проводила п. Конрадова, крім неї вибрано до президії п. Кучерова і п. Гірякову. Реферат про значіння громадських виборів і ролі жінки в громаді виголосила делегатка Союзу Українок зі Львова п. Рудницька. Віче прийняло одностайно запропоновані референткою резолюції з зазивом усього українського жіноцтва міста Тернополя віддати в день виборів свої голоси на лісту кандидатів Українського Вибірчого Комітету та з домаганням до цього ж комітету, щоб на лісті кандидатів на радних міста помістив відповідне число представниць українського жіноцтва в Тернополі.

І. Дрекселер & сини
пл Капітульна 2
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ. 2254

Сокильське Свято у Львові.

Імпозантний збінг у столиці краю.

Сокильське обласне свято відбулося дня 19. червня 1927 р. на майдані Сокола-Батька. Вже в суботу ввечерю приїхали деякі відділи і зараз почали пробу. На злізді для позамісцевих учасників свята винаймлено обширний павільон Східних Торгів у найближчій сусідстві сокильської площі. Богато праці заняло прикрашення степеніш, будова потрібних убикцій, устаткування пам'яткового каменя, витичення площі вправ, поставлення провізоричної огорожі та інше.

Перед впадом на ферії обезпечити своє майно

Від огню і крадежі

2322 тільки в 9-10

Т-ві взаїмн. обезпечень „Цілітер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Агенції у всіх місцевостях Галичини.

Рання проба протягнулася дещо поза 11. годину. Тимчасом зібралось коло тисяч публіки, яка разом з учасниками обступила провізоричний впадом, при якому спалат Куницький відправляв послугу Службу Богу. Служили для пластуни санітети, як почесна сторожа стояли Соколи в руханкових одягах зі шпалами в руках. Співав сокильський мішаний хор з Жидачева. Потім відбулось посвячення пам'ятного дуба. На червоному каміні є напис кирилицею: „В 10-ліття зрину українського народу. 1917 Сокол-Батько“. О. прал. Куницький виголосив незвичайно гарну і прегарну, хоч і коротку промову, в якій просив Божої допомоги для сокильського дла. Голова Сокола-Батька, лиц. Завчківський зазначив, що в 10-ліття української державності не сповнилося божого нашої надії, але теперішня наша напружена праця на всіх ділянках життя є заповорокою, що наша недоля швидко скінчиться. Закінчив алуційним читаном з поезії Франка: „Розвивайся, ти високо дубе“...

Потім старшина Сокола-Батька ставив перед степеніцею, а тисячка Соколів і Соколиць під звуки сокильського маршу чирками перейшла числом, прийшлося зробити уставку в павільоні. Це трохи припинило назначений початок свята. Так само на площі тривала до довго уставка руковичок до вправ мильноруч. У чехів місця для кожного руковича є виразно на траві назначене. На нашій здвизі 1914 р. місця були назначені кілками. Тоді ряди і чети виходять рівні і криють не лише часами поперечними, але й скісними. Від біля можна було дати першому рядові палиці й тоді відступити були би рівні. Але в який раз за уставку не можна залювати лиси на проф. Зимака, що коло влаштування свята поклав без сумніву найбільше праці. Одно недобре, що з причини малої скісності провідників і впродяжків лож здвигу був пришевлений забаргато формувати, кричати і бігати.

Вступ на передполуднєве свято був для всіх вільний.

Зараз по обіді почалися проби вправ, що тривали до год. 4. З огляду на переизначений відліз деяких гнізд і тому, що чети були нерівні числом, прийшлося зробити уставку в павільоні. Це трохи припинило назначений початок свята. Так само на площі тривала до довго уставка руковичок до вправ мильноруч. У чехів місця для кожного руковича є виразно на траві назначене. На нашій здвизі 1914 р. місця були назначені кілками. Тоді ряди і чети виходять рівні і криють не лише часами поперечними, але й скісними. Від біля можна було дати першому рядові палиці й тоді відступити були би рівні. Але в який раз за уставку не можна залювати лиси на проф. Зимака, що коло влаштування свята поклав без сумніву найбільше праці. Одно недобре, що з причини малої скісності провідників і впродяжків лож здвигу був пришевлений забаргато формувати, кричати і бігати.

Мужеські відділи виступили зі знаменними вправами укладу проф. І. Боберського. Вправи чотиротактові, образкові, як розвивання кайданів, ударметем. Руковики були в білих сорочках з гарасіями і темних штанах, львівські в руханкових строї. На жаль, далеко не всі мали сокильські шапки. Вправляло всіх 450.

Сокилі виступили в дещо меншій числі (382) і вивели бездоганно чотирі вправи укладу проф. Д. Назаровської. Вправи були в народній стріч, лише боберський відділ виступив у сокильських шапках і на-

Г. БРАСЮК

15

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Бурею зашуміла чорна пустеля. Мов божжевілля кинулась за двері, наздоганяючи тінь.

Стис, заридав.

Оля спалахнула одчаєм й напівпритомна скорилась обіймам.

Знов у Манівецькому клубі відродився рух. Співи, доповіді, вистави. Сергій з шалом захопився культ-освітньою працею — в ній глушина той доір за збочення до вузького практицизму. Оля-ж відчула в ній своє відродження й піднесення свого „я“. Тепер ввечорами вона була на репетиціях, на співанках... Сергій допоміг їй організувати групу неписьмених і вона охоче провадила навчання, бесіди...

Була праця, були поривання, горіння.

— Любий, я вірю в радість життя, — широко казала Сергієві.

І він її розумів.

— Хіба-ж не радість любов і праця? Я люблю життя, люблю людей...

— Ти хороший, хороший! Тиж поважаш мене, правда, любий?

Тодіж написала матері: „я щаслива“.

Горючими метеорами пролітали чії в космічні простори.

Оля пізно закінчила працю. Мала довгу інтимну розмову з своїми ученицями. Була натхнено-радісна. З повною ширістю хотіла поділитися з Сергієм.

Він був схвилюваний. Показав оповістку.

— Завтра їдем з Марчуком на суд... Таранюк заарештований...

Оля глянула допитливо у вічі.

Було ясно. Таранюка заарештували за доносом Сергія. Сергій певний своєї правоти й перемоги.

— Сергію, ти будеш безсторонній?

— Добре! Я буду безсторонній.

Але уяви, що той самий комісар виправданий?

— Що ж — тобі нічого боятися.

Факти не твоя вина.

— Так! А які факти були проти тебе?

Сергій нервував.

Оля уважала за краще затерти розмову.

Другого дня була під штурмом разячих думок. Сергія можуть обвинувати в наклепі. Він опиниться на лаві підсудних... Ні, Сергій мусить бути рішучим у своїх доказах. Таранюк відомий...

Ще через день в безсилій розпущі ламала руки. Ах, чому вона драгувала його своїми порадами! Можливо, він уже заарештований...

Ввечері з'явився Сергій.

— Що? — кинулася вона до його, затаївши тривогу.

— Комісара до розстрілу.

І в момент в Оліній уяві бризнула кров. Її лице зблякло. зір за-

туманився. Сергій убивця. Вона зняла з його шні руку і, не привітавшись, відійшла, стискаючи в грудях хвилювання.

Сергій гостро глянув їй у слід. В йому зросло підозріння.

— Мабуть краще булоб, щоб мене розстріляли?

Оля мовчала.

— „Виходить так. Мені слід було обернутися в блаженну овечку й хай би мене Таранюк угарздив...“

В Олі очі налили тугою, як осінні озера.

Сергій брязнув саркастично:

— Ха-ха-ха!.. Нам серце болить за комісаром... Поздоровляю вас, товаришко, комісарша!..

— Сергій! — крикнула розпачливо. — Нащо так говориш?

Благаюче-страдницьким зором глянула йому у вічі, оповила й бризнули сльози, як дощ.

В першій момент Сергій з ненавистю хотів одихнути. Ратом як грім:

— Нащо?.. Нащо кров у нашому житті?..

Сергій притис до грудей, немов хотів затамувати кров власної рани. Від болі занімів.

Олю! — промовив тихим міном, коли ушухли ридання. — Я довго над цим думав. Боротьба і вбивство в самій природі матерії. Ми не кращі і не гірші від інших. Нам так само потрібно нищити перепони, щоб досягти перемоги своїх ідей. Більше убиває живих істот, щоб досягти безсмертя...

В Олі зростала в очах задума.

На новому волосному вчительському зїзді товаришів зустріли Сергія тріумфом, як героя. Одні тисли йому руку, вітаючи за перемогу над „драконом“, другі вголосили „добренієм“, домашнього хову тютюном, треті застерігали від напасти комісарових прибічників, четверті одводили в бік і конспіративно висловлювали свій погляд на справу: „так їм треба“...

Шараїський учитель вивів на віть на двір Сергія й озирнувшись на всі боки — почав:

— Ви мудрий дипломат. А ще найважливіше в наш час — уміти плавати. З вами можна робити діла. Ділаж у нас — непочатий край. Ви подивіться, яке насильство! Та що вам розказувати... Треба боротися, ой треба! Ми вас маємо на увазі...

— Хто це „ми“?

— Бачите, у нас є гурток... Не думайте, що ми самі. Ми звикли. Ви зайдіть, будь ласка, в Шараї-ку, там ще дехто буде... Поблакаємо.

Сергій зрозумів, у якій справі його запрошують, він сміявся у душі з наївності цього вчителя, хоч разом із тим йому йшлося комплімент „мудрого дипломата“, тому дипломатично відповів:

— Мабуть мені буде не по до розі.

— А ви зайдіть, побачимо.

(Продовження буде.)

— **Ще не вмерли Шилліні!** У Лондоні дитина Шилліні, як він ставиться до артистів радянського уряду, який позбавив його громадянських прав. На це сподіюється, що він не дістанє про це ніякого офіційного повідомлення. А коли рішення було прийняте, тоді він старатиметься стати південним англієцьким або американським. Одночасно англійська преса пригадує його минулі успіхи звання про бізнесменський уряд, а який він нарікає на вестерні утворини артистичної праці, вічні вистави та проби без відпустки, шоденні черги в крамницях за хлібом і цукром, неможливість дістати службові чи являти до дітей. В інших державах він має всі вигоди і безтурботне життя.

— **Спортивний рекорд.** Мексиканський майор Гаррі Браун вийняв з міста Мексику верхом дня 2. липня 1925 р., за-тожнись з приятелями, і приїхав до Чілі по двох роках. З Чілі мусів їхати до Буенос-Айреса залізницею, бо його кінь, уже дуптий, адох. Звідси він має намір їхати верхом до Ріо де Дявельро через північ. Аргентину, Парагвай, Сао Паоло, і то через місця досі зовсім непересліжені. По дорозі він рискує копитами.

— **Облога артистки.** Американська преса пише, що палата славної фільмової актриси Мері Пікфорд, жінки Дагласа Фіорбенка огорожена ланцюгом поліції. Відкриває змову на свободу пані Пікфорд, яку хочуть приватити, не так для її краси, як для інтересу, щоб одержати від її чоловіка 100.000 дол. викупу. І земною звідую мери не варт бути!

— **Епископський перстень.** Англіканський єпископ з Лондону вибрався в міську подорож докола світа. Приїхавши до Бомбаю, ствердив, що його перстень шез із залізу. Він носив його тільки підчас святочних богослужень і бері як пам'ятку, яку одержав у день призначення єпископом.

— **Апарат пробудження життя.** Інститут кримінальної медицини у Відні д-р Ензельмєр робив цікаві експерименти із своїм новим чудодійним апаратом. До цього часу він уживав його для штучного віддику при потопельниках, яких добували з води, — вони димж ніч пераів цікавий досвід: до анатомічної салі доставили труп 40-літньої жінки, яка скочила з III-го поверху і до дорозі до шпиталю вмерла. 4 години пізніше д-р Ензельмєр при допомозі електричності зробив помершій масаж живота і впустив соляний квас у жилу руки. Кров почала кружити, а живчик битись. Померша не воскресла, але експеримент доказав, що у випадках припиненого обігу крові, навіть у трупів, можна оживити серце в кілька годин пізніше.

— **Музей мозків.** 70-літній визначний ісокосний фізіолог Бекхерон, автор яких 500 праць, провонує оснувати музей мозків себто Пантеон, де переховувалося би те, що в людини найцінніше: не тіло, а мозок. Коли тіло великої людини гине або палять, людство зазнає чималої втрати. Наука, маючи змогу досліджувати законсервовані органи вчених і творців, могла би може діяти до розяснення, з чому джерело їх величчя.

— **Світова всячина.** У серпні почнуться роботи на Атлантичським океані, щоб збудувати плаваючий острів для алекшення повітряних перелетів між Францією і Америкою. — На найближчих президентських виборах у Злучених Державах Кулідж матиме двох суперників: крім демократичного кандидата, ще й свого товариша з республіканської партії Франка Лоджана, губернатора стейту Іллінойс. — В амстердамських документах підчас сильної бурі грім убив 5 робітників і 5 заривав. — На складі мушкетів в Джерзі Стрі поставала дождж; вибухло 40.000 патронів. — Чанг-Хай-Шек мав бути-то послати до Америки делегацію для переговорів, щоб злучени Держави признали його уряд та дали йому... пошукку. — Повну соняшну затмю оглядають 29-го серпня в Англії та Скандинавії. В Англії не бачили її вже 200 літ. 30 повітря уже нині розпроданих для прогулянок до міста Крікет, а десятки тисяч авт перевозять туди безліч цікаких.

— **Михайло Голубинський** виступить на сцені лавської опери ще двічі. А саме: в неділю 23. п. м. по полудні співатиме партію Іоанна в „Гальці“ Моношкі, а в четвер 30. п. м. відіграв партію Елєазара в опері Галей „Жидівка“.

— **Особисті вісті.** П. Корвель Янович, учитель з Галича задала державний музичний істит у лавський Консерваторії дня 20/VI. 1927.

3 судової салі.

Ще відгонім українсько-польської війни.

В перших днях листопада 1918 року команду ставлі Підбірці біля Львова обня на приказ Пачевилю Команди у Львові підстаршина Української Галицької Армії Василь Добрянський. Між ними він мав відбирати зброю від тисяч жовірів австрійської армії, що безладно вертали зі сходу доми. При відбиранні зброї, коли один з повертаючих, Іллія Прус, учитель з Кендривів коло Каміньки Струмилі, не зважаючи на застереження, не хотів віддати зброї, а ще з загрозив революціонером, Добрянський ви-

стріляв і убив його на місці. За це прокураторія виготовила йому акт обвинувачення за злочин морду з §. 134 к. з.

Дня 14. і 15. жовтня 1926 р. відбулася розправа перед судом присяжних і його засуджено за злочин убивства з §. 140 на чотири роки тяжкої вазниці. Проти цього вироку оборонив адвокат д-р Леа Га і не вичи ніс зажалення до Найвищого Суду у Варшаві. Дня 11. лютого 1927 р. відбулася розправа перед Найвищим Судом у Варшаві, який прихилився до зажалення неважності, ухилив вирок львівського суду й переказав справу до нової розправи вже перед значайним судом у Львові.

Дня 22. червня п. р. відбулася розправа перед значайним трибуналом, у склад якого входили радник Байорек, Коман і Завітовський. Обвинувачував прокуратор Байу, боронив д-р Леа Ганкевич. По підданній розправі трибунал засудив Добрянського за вбивство на кару 14 місяців вазниці і приморонив до неї амністії, так, що Добрянський вийшов відразу на волю. Це мабуть уже остання розправа по 8 довгих роках з тих, що за основу мали події з українсько-польської війни.

Літературний цукот.

— Французська Академія поруч двох голлових премій призначила як шороку цілу низку інших від 500 фр. до 10.000 фр. з різних фондів. Ось кілька заголовків нагороджених творів: „Молодість короля Филиппа-Бегліте“, „Чого вчить нас історія“, „Історія романтизму“, „Австрійська поезія від Гофманстала до Рільке“, „Шекспір як поет“, „Студія про ікеї Вельса“, „Довкола Мірабо“, „Реакція Джона Веслі в еволюції протестантизму“, „Ронсар в Італії“.

— Уперше появились в Парижі дороге видання творів Золи, призначене для бібліотек і багатих. До цього часу Золю друкували тільки в дешевих виданнях, обчислених на широкий загал.

— Копенгагенська королівська бібліотека перебрала архів Брандеса, в якому находитись пребогата збірка листів. Згідно із заповітом великого критика, ці листи можна видати не раніше як 50 літ після його смерті.

— Минуло 100 літ від появи першого твору Едгара По. Критика знову заікала, вилась одним з перших творців оповідань повних таємниці та жаку. Рукопис його славної поеми „Ворон“ оцінили в Америці на 10.000 дол.

— Німецьке видавництво „Естеррайх-шер Бундесверлаг“ підготувало велике видання німецьких класиків у 150 томах. Воно буде поділене на серії, відповідно до різних літературних напрямків. Твори одного письменника будуть поділені теж по напрямках. Редакцію взяли на себе спеціалісти до різних письменників.

— Асквіт, голова англійських лібералів, видає в найближчій часі свої „Спомини“, захоочений успіхом останньої своєї книжки „50 літ парламенту“.

— Габрієле д'Анунціо забавив лаврів як французький автор і пише повість французькою мовою п. з. „Славна тайна“.

— Найшовся англієць в. Берес, який довгі роки працював над перекладом усіх байок Крилова. Він жив довго в Росії. На жаль, непереклад зроблений прозою.

Всячина.

Підля годин сеніора-мільонера. Джон Д. Рокфелер належить до найбагатших у світі людей, найбільших філантропів і найметкіших старців. Він має нині 87 літ і щодня ходить на бірку, щодня грає в гольф, диктує листи і живе як машина. Встає в пів до сьомої; від 7 до 8-ї читав нью-Йоркські часописи. В 8-й снідає. Від 8:30 до 8:45 грає в „числа“, від 8:45 до 8:55 до 10 диктує листи і веде розмови з урядовцями, клієнтами, гостями, прохачами. Від 10:15 до 12 грає в гольф. Його партнером є 91-літній генерал Еймс і кілька молодих дам. Гольф є його улюбленим спортом, мов мільйон; він грає не щоб виграти, а з приємності, для самої функції гри. Від 12-ї до 1:15 Рокфелер купується і відпочиває. В 1:15 обідає. Ість цілу годину, дуже поволі і дуже помалу. Його філософія їдіння така: „Хто їсть швидко, той не може добре травити; я їм мало, але помалу“. По обіді грає знову в „числа“ і полагоджує ділові білочки. Найпізніше пів до 4-ї він уже готовий до їди автом. Іхати любить швидко, шонайменше 53 милі на годину. Вертаючись читає знову часописи, журнали або наукові книжки. В 7-й веч. — вечора, знову одногодину і знову страшно скромна: дві-три ложки супу і городинна. Потім знову грає в „числа“ і трохи музики, яку слухає, його камердинер-органіст і грає годину просто, невблаганні арії. Важко уявити собі скромний підля годин людини, яка на протязі останніх 25 літ щомісяця виплачує 30.000 дол. на саму плату своїм урядовцям і служачим. Його палата в „Покантіко Гіс“ збудована так, що кімнати в ній мають точнісно сонце в бажаних годинах. Від часу, коли Рокфелер став мільнером, він дав 600.000.000 дол. на добродійні цілі; з того 82 мил. дол. на фонд загального поліпшення людської долі, 70 мил. дол. міністерству освіти на поправу шкіл, 10 мил. дол. для медичних дослідів свого Інституту (Рок-

Купелеве Заведення

ПІДЛЮТЕ 700 м. понад рівень моря

в Карпатах над Ляминцею серед найбагатшої в лісі околиці Гортанів. — Купелі горічі з мінеральною водою, купелі сонячні і купелі в Ляминці, вода мінеральна до пиття, реставрація в місці на лікарське поручення, харч криновий і жетаний. — Лічнина поклазкам лікарів: ревматичне запалення сугавів і м'язів, ікс'їс, позапалні стани ночних недуг, туберкульоза залозів і костей, крикуха, малокровня, катаря шлунка і кишківника, та казнів мочевих доріг і недуг нирки матері.

— **Купелений сезон від 15. травня (мая) 1927 р.** —

Щи в першій і третій сезони нижчі. Стадія заліз. Врошті на лінії Стрий-Станіславів. Замовлення на адресу: **Купелеве Заведення Підлюте, пошта Перегінська.**

фелера*) і 63 млі. дол. на фонд підмоги матерям і дітям. Рокфелер почуває себе зняменитим, має добрий гумор і погідну філософію. З нагоди сьяти своїх уродив він склав навіть поезію, яка мала зібрати його світогляд в одну строфу:

Змалку вчили мене бавитись і працювати і все моє життя було одним великим святом. Повним радощів та праці. Я не звертав уваги на журбу. А Бог поблагословив мої дії.

Рити і рити слабші, але сенс є. І хтє є Рокфелером, може дозволити собі писати такі поезії не тільки раз у рік, але щодня.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Львів. 26. VI. год. 3:30 Життя Людини, — год. 8:30 Блакитний лис. 9:7

Вписи до 5-класової хлопчачої школи ім. Шевченка вул. Мохнацького 12. відбуваються щодня від 4—6 пополудні, а в неділю і свята від 9—12 передпол. — **Управа школи.** 2420 3—3

Вже приймається зголошення до учит. семінарії і 7-класової школи вправ **С. С. Васильянок у Станіславові.** Школи мають право прилюдності. Кошт науки мінімальний. Учениці можуть одержати приміщення в інституті по уміркованій ціні. Інформації устні і письмєнні. Вступні іспити 30. червня. 2402 3—3

В монастирі С. С. Васильянок у Львові, вул. Потоцького 95 відбудуться від дня 4. липня вечером до 8. липня рано замкнені реколєкції для учителюк і жінок священників. Оплата за один день 3 зол. Зголошуватися до Ігуменату С. С. Васильянок у Львові, вул. Потоцького 95. 2409 2-3

На українських інвалідів переслав о. Голубинський Петро гімн. кат. в Перемишлі до Адміністрації „Діла“ 14 зол. зложених як жертви за пахати на день Зелених Свят на цвинтарі.

На Рідну Школу* зложили Вп. Софія з Романових і Петро Марцінєві квоту 25 зол. місто повідомлень про своє вітання, яке відбулось у Львові дня 28. травня 1927. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа. 2435

Заходом Повіт. Нар. Комітету в Хироні відбудуться під голім небом коло церкви, в неділю дня 26/VI. ц. р. велике віче з таким порядком дня: 1) Отворення віча і вибір презид. 2) Політичне положення українського народу. 3) Справа виборів до громадських рад. 4) Резолюції, внесення і питання. Початок віча в год. 12-ї в полудне. На вічу буде реферувати делегат Центрального Комітету УНДО зі Львова.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

5:50 30Л. коштує одна ложка, вилки між і ложечка до каки з хінського срібла у Мандля, Коперника 14. 1773 2—2

ПАРЦЕЛЯ в обемі 1132 м² на Левандівці по приступній ціні до продажу, свєтально на рати. Близькі інформації в Адміністрації „Діла“. 2423 2—3

ГОДИНИК прецізний направляє дешєво продає **Юліян Донбровський-Леа Розвожеський** Львів, Готель Жоржа, Академічна 2. Вікунтерія, також срібло власного виробу. — **Догідні усляга.** 2025 25-2

ПАРЦЕЛЮ ріг Потоцького і Ісаковича 275 саж. квар. продам. Іск. Дурбак, Чарнецького 26. 2398 3—3

РОДИНА з провінції купить у Львові в середмісті в добрім стані каменицю. Зголошення без посередників до Адм. „Діла“ під „Камениця“. 2435 1-2

ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ

ХОЛЕСКИНАЗА

Г. НЕМОВЕВСЬКОГО

лічить **ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ** **НЕДУГІ ПЕЧІНКИ** і **ПЕРЕМІНИ МАТЕРІ** **ВАРШАВА, НОВИ СВЯТІ** ч. 5. Телефон 504—96.

КАМІННЯ **СХОДЯТЬ БЕЗ БОЛЮ** — **АТАКИ** **УСТАЮТЬ ЦІЛКОМ.** —

ОБ'ЯВІ

Початкові: Болі в боках і в підсереб'ї діаку, (де сходяться ребра). Поболовання в печині, склонність до обструкції. Обложений язык. Відбавлення газам, жеттє, клєкт в кишках. Болі і завороти голови. Підчас атаків В діаку і печині сильний біль, який розходиться в атакі у сторону — в пасі — хрєсті і сьгає аж до допотопі Злаття черева, розсажування ребер, пертя на відходоу кишки. Деколи вонти жовчу. Зини поті і жовтава. Детальні інформації в брошурах **Г. Немовєвського.**

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не підповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жлудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46

2335 **Пересайтання Рентгенон.** 13-20

Спеціаліст венерич- **Д-р І. Мунд** б. сев. них і скірних недуг, лікує шпит. віденських і львів, повернув і ординує від 8—9, 2—6, в неділі 9—1 **Львів, Асики І.** ріг вул. Писудського (Панської) Тел. 48-01 2339

БРИЛІАНТИ, ЗОЛОТО купую і плав найвищі ціни **Домбровський-Розвожеський** Академічна (Готель Жоржа) 2. 2198 14-7

ГРОМОЗВОДИ

— до старих і нових будинків —

Хрєсти, вікна до церков, Машии до виробу цементових дахівок, ФОРМИ до бетенових рур, ВИГОТОВЛЯЄ

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСЬКИЙ

Львів, вул. ВАРСТАТОВА 10.

(між вулицями Риперською і Кордецькою, 2432 Телефон 49—14. 1-1

В ПИСИ

на однорічний торговельний курс

І. ГІРШІПРУНІА

ЛИЧАКІВСЬКА 34.

відбуваються щодня до 30. ц. м. до 2434 год. 2-ї до 6-ї 1-3

Кравчий Молочарський Союз „Маслосоюз“ розписує отсис поново **КОНКУРС** на обслу місія машиністи, яка відповідала би слідуючим услягам: 1) Вправне і скорє писання на обох машинах (українській і польській). 2) Знання української, німецької і польської мови перфектно в слові і письмі. 3) Знання стенографії. Зголошення враз з дотичними свідоцтвами і посвідками з відбудоу притики та референціями слати на адресу: „Маслосоюз“ Львів, вул. Коцюшкє ч. 12. 2433 1-1

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати до Себе свого слугу, а нашого батька і діда б. п. о. Стефана Кишка, пароха в Ошані. На цім місці ушажємо за свій обов'язок зложити ширю подяку всім, хто з провазку хвилю прийшов нам а помімо. Намсперд дякуємо о. Ник. Веневі, яка сотр, який був до смерті при Покляві в відтак залаявся уладженням похороку. Декуємо Впр. і Всєх. Духовенству, яке мє вело дорогого батька на місце вічного спочинку, а саме: Впр. о. деканів Ам. Миколаєвичеві, містодек о. Я. Яхнові, о. с.к. Личинському, о. о. В. Мациоркові, В. М. Рупаківському, Ст. Козбурові, Н. Гарбовському, І. Ільницькому, М. Горюдиному, І. Крист. Т. Гушчєвичеві, Т. Татомарові і Н. Беневі. Щира подяка о. м. Яхнові за сьогоріздари при вивесненні домонини з хати о. Мациоркові і о. Гарбовському за прагмобні бесіди, панові Пришкови за прагмобні слова від громади, а Стасю Дубові від читальні „Прогісти“. Рівнож дякуємо місцевому учителюству за увагу і участь шкільних дітей в похороні. Виско дякуємо Родині, парохіям і всім, які віддали послідну прислугу іскійному. Слм, невістка і внуки. 2427